

כְּשַׁל
De

OPHIR
SALOMONIS,
SIVE EJUS
NEGOTIATIONE INDICA,
DISSERTATIO,
Qvam

Cum Consensu Ampl. FACULTATIS PHILOS.
In Regia Universitate ad Auram,

SUB PRÆSIDIO

Adm. Reverendi & Excellentissimi Viri,

M. ANDR. WANOCCHII,

Philos. Pract. & Hist. Professoris Ord.
Præceptoris & Promotoris sui singu-
lari venerationis zelo profe-
quendi,

PRO GRADU MAGISTERII,

Publico examini modeste subjiciet

LAURENTIUS STACHÆUS,
ZACH. FIL. NYL.

Dic xii. Junii Anni M. DC. LXXXIX.

In Auditorio Maximo.

Impr. apud JOHANNEM WALLUM, A. T.

Reverendissimo Domino ac Patri in
CHRISTO,

DN. PETRO Bång/

S. S. Theologiæ Doctori Cele-
berrimo, Dioeceseos Wiburg. E-
piscopo eminentissimo, Consisto-
rii ibidem Praefidigravissimo, nec
non Gymnasii Regii, & Schola-
rum Ephoro accuratissimo, Pa-
trono magno & benignissimo,
devoto obsequio æternum
proseguendo,

SALUTEM ET ANNOS!

Ivinum Numen justâ in Patriam
nostram irâ jam accensum esse
neminem non impræsentiarum
ultra percipere posse autumo. Luctuosa
eheu in quæ incidimus tempora! qvis
enim ignorat T.O.M. DEUM clade ma-
gnorum virorum hoc potissimum anno
castigasse Patriam nostram dulcissimam?
quem fugit brevi temporis intercape-
dine in Svecia nostrâ aliquot Episcopos,
amplissimos, magnosq; Ecclesiæ Christi
Doctores, truculentâ morte abreptos es-
se? quo certe ipso non modo graves
DEI minas, sed & ipsas justissimas ob
commissa peccata nostra pœnas, quivis
cordatus tenetur agnoscere, ac serio
precari, ut velit Divina Clementia pec-
cata nostra nobis gratosè condonare,
imminentia mala avertere, Ecclesiam
suam benigno oculo respicere, acce-
ptumve ejus damnum clementer repa-
rare, nec non, quos adhuc superstites, fi-
deles Ecclesiæ suæ Antistites & Docto-
res, nobis reliquerat Divina bonitas, an-
nis, salute, & felicitate beare, ut sanctum
ejus verbum in Aquilone personet, glo-

riaq; ejus in omnibus terrarum plagis
audiatur. De tuâ incolumitate, Reve-
rendissime Pater, tanto majori jure læ-
tatur Diœcesis Wiburgensis, quanto du-
dum intellexerat, assiduū tuum laborem
tuamq; dexteritatem ac industriam, nun-
quam satis laudandam, semper illuc col-
limare, ut omnia ibi in optimam redi-
gantur formam, & purior DEI cultus
undiquaq; reviviscat. Candidum quem-
vis benignitate, malignum severitate,
egenum auxilio excipere didicisti; Vi-
duarum ac Orphanorum Patronum in-
signem re ipsa Te declaras, studio-
rum humaniorum cultores probos &
assiduos optimis præmiis ornas, scho-
larum commoda singulari zelo promo-
ves, imo omnia decenter ac justè diri-
gis. Hinc est, Reverendissime Pater,
quod Diœcesis Viburg. jure meritoq;
sibi impensè gratuletur de tuâ salute, &
pro eadem calidissima ad DEUM vota
fundat; hinc est quòd tot Musarum A-
lumni ad Te tanto studio confluant, tu-
umq; patrocinium quærant; quorum ē
numero etiam ego minimus ad extre-
mos

mos usq; cineres quorumvis cordatorum hominum precibus etiam meas, tensis ad fidera palmis, jungere non intermittam, ut velit **F.O.M. DEUS** Reverendissimum Patrem quam diutissime ab omni periculo salvum & sospitem conservare, in Ecclesiæ suæ fulcimentum, Diœceseos Viburgensis ingens emolumentum, Reipublicæ nostræ decus ac commodum, Omnia bonorum patrocinium, nec non splendidæ Familiæ Tuæ Illusterrissimum sidus ac ornementum! Cursum autem hujus vitæ cum feliciter peregeris, cordicitus solenni illa formulâ Arabum optabo: *Introducat Te DEUS in Paradisum!* Vale Patrone benignissime, ac qualemcunq; hunc laborem conatumve meum, quem ad aram benignitatis tuæ justâ veneratione depono, serenâ fronte respice, eundemque in humilimi devotique animi mei tesseram accipe!!!

Reverendissimi Patris

humilimus cliens
LAURENTIUS STACHAUS.

*Adm. Reverendo & Preclarissimo DOMINO
M. PETRO CARSTENIO,
Cathedralis Templi Viburg. Pastori &
Archipræposito gravissimo, Consisto-
rii Assessori & S. S. Theologiae Lectori
Primario, Mecœnati ac Confangvineo
humilimâ veneratione suspicioendo.*

UT ET

*Plur. Reverendis & Clarissimis VIRIS,
Vener. Consistorii ASSESSORIBUS amplis-
simis, Regii Gymnasii LECTORIBUS inge-
niosissimis ac solertissimis, Promotoribus
meis singulari venerationis zelo de-
prædicandis.*

*Viru pl. Reverendis Clarissimis ac Eruditissimis
Dx. JOHANNI ALBOGIO, Civitatis ac
Parochiæ Borgoënsis Pastori meritissimo, &
Ecclesiæ adjacentium Præposito gravis-
simo, mæcenati multis nominibus honorando.
Dm. ANDREÆ Strängi Ecclesiæ Sibboëns-
sis Pastori accuratissimo, Evergetæ ac Pro-
motori reverenter colendo.*

*Dn. PETRO SERLACHIO Pastori in
Perno vigilantissimo, ut Affini honoratissi-
mo, ita Promotori & Fautori certissimo.*

Spectabili ac Prudensissimo VIRO,

*Dn. HERMANNO Deterding Civi ac Merca-
tori Civitatis Borgoënsis accuratissimo, Affi-
ni & Fautori optimo.*

Nsignis illa gratia ac benevolentia,
quâ & me & quosvis artium libe-
ralium studiosos prosecuti estis. Mæ-
cenates & Fautores, non potest non eo usq;
me adigere, ut specimen hocce graduale Vestris
Nominibus reverenter & officiose inscribam;
imprimis quotiens recordor beneficia illa mul-
ta, & optimâ benevolentie documenta, quibus
paternam meam domum cumulastis, totiens
deprehendo eadem ipsa suo merito à me postu-
lare reverentiam & animum ad gratitudi-
nem promptum & paratissimum, quem & per
omne vitæ meæ spatiū vobis declarare in-
defesso studio annitar. Hâc etiam vice non
tam Chartulam banc, quam eundem animum
prolixa officia Vobis offerre cupientem exti-
beo, quem & sereno vultu ut suscipiatis, & me
in numerum eorum, qui Vestri audiunt, redi-
gatis, etiam atq; etiam rogo. De cetero ut
in seros Nestoris annos vibatis Salvi & in-
columnes, finitâq; feliciter hâc peregrinatione,
in eterna commigretis Tzionis Domicilia, af-
fectu ardentissimo verbisq; longe prolixiori
Opto! Valete.

Adm. Rev. & Celebrium Dig. Vest.

cultor subiectissimus
L. STACHÆUS.

Spectabili Pereximioque Viro,
DN. LAURENTIO STACHÆO,
Philosoph. Candidato vere probatissimo, a-
mico meo singulari, dum Disputationem pro
Laurea Magisterii Historico-Geographicam,
de *Itinere Classis Salomonæ Ophirico*, ad-
ornaret & defendaret:

Quando Palæstini laqueata palatia
Templi
Exstruxit *Salomon*, mentis opum-
que potens:
Tunc ad *Ophir* fuerat resoluta ab littor-
re classis,
Quæ veheret fulvi pondera ma-
gna satis
Auri. Nunc itaque & monstras, quid
Ophirica tellus,
Et celebras nomen, *Docte Vir, i-*
pse tuum.

æv. 1692

ANDREAS WANOCHIUS.
Phil. Pract. & Hist. Prof.

I. N. J.

 Irca inquirendam re-
 gionem, illam ad quam
 tertio quovis anno
 tendebant naves Re-
 gis Salomonis, *Ophir* dictam,
 duo imprimis occurrunt celebri-
 orum sententiarum divortia,
 dum quidam eandem in *India oc-
 cidental* five *America*, alii rur-
 sum in *India Orientali* quærere
 volunt; prioris sententiæ Patro-
 ni ipsam imprimis respiciunt re-
 gionem *Peru*, in Australi Ameri-
 câ, eandemq; autumant Salo-
 monis esse *Ophiram*, persvasi *par-*
tim I. Diuturnitate hujus ex-
 peditionis, utpote cui trium an-
 norum spatium insumebatur I.
 Reg. x. 22: *partim* 2. Conveni-
 entiâ nominum *Ophir* & *Parva-*
jim 2. Paral. III. 6. cum nomi-
 ne *Peru*: quam tamen sententi-
 am sibi non satis constare posse,
 probabunt rationes sequentes.

2. *Prima ratio defumta esto ab ipso portu, unde solvebat classis hæcce Salomonea in Ophiram tendens, nimirum ab Hetzion-Geber, quem situm fuisse in littore rubri maris, tam è Sacris quam è prophanis scriptis evidentissimè constat 1. Reg. ix. 26: Classem paravit Rex, Schelomo Hetziona Geberi, ASCHER ELOTH AL SEPHAT JAMM SUPH BEERETZ EDOM, i. e. quæ est ELOTH ad littus maris algosi (h. e. rubri, sive nimirum in S. Scripturâ perpetuò dicitur) in terrâ Edomaorum. Conf.*

2. Paral. ix. 17. Hieronymus in Loc. Hebr. memorat oppidum

Portus hocce ELOTH, cui adjunctus erat portus HetzionGeber dictum
Hetzi- on-Ge- fuisse suo tempore Eßam; Est, berubi? inquit, civitas Eßam, quam nunc Eßam nuncupare putant & Ailam.

dicitur etiam Elath. 2. Reg. xvi.

6. Græcis & Romanis scriptoribus varie hocce nomen effertur videlicet. Ailar, Aila, Elat, Aelana,

Eilane

Eilane, Leana, quam scripturæ
inconstantiam etiam suo tempo-
re notat Plinius Hist.Nat. lib. vi.
cap. 28. Erat nempe oppidum
in confiniis Palæstinæ & Ægypti
situm, ac proinde etiam ambi-
gui juris, quod illo tempore
jam extitisse, quo terram pro-
missam intrarunt Israélitæ, me-
morat Moses Deut. ii: 8. Tem-
pore autem Salomonis erat op-
pidum hōce in potestate Isra-
elitarum: nam totam Edomæo-
rum terram sibi subjecit David,
ut constat ex 2. Sam. ix. 14. pro-
inde etiam *Eloth*, unde potuit Sa-
lomon liberè commercia sua ex-
ercere, & navigationem in ter-
ras longinquas instituere per fi-
num Arabicum, sive mare ru-
brum. Nec tamen diu post o-
bitum Salomonis *Edomæi* susti-
nuerunt jugum Israelitarum, i-
terum autem domiti sunt ab
Asaria; deinde *Achæsum* Regem
ē terrâ Edomæorum expulit

4 Retzin Syrus, dominioq; Syro-
rum urbem Eloth in multa se-
cula vindicavit; donec sub Pto-
lomeis & Seleucis varias experta
mutationes in Romanorum po-
testatem transiret, quos legio-
nem decimam ibi collocasse re-
fert Hieronymus in locis Hebr.
A metropoli Arabiæ petrææ, Pe-
trâ, emporium hocce Eloth di-
stare decem millia passuum me-
morat Eusebius præpar. Evang.
lib. ix. Qui curiosius situm op-
pidi Eloth percognoscere volu-
erit, adeat Lumen illud Galliæ
Samuelem Bochartum in Geograph.
Sac. parte posteriori Canaan lib.
I. cap. 44. pag. m. 762. Unde,
ut & ex allatis hisce cum non
possit non constare, Oppidum E-
loth unâ cum portu *Hetzion-Geber*
ad oram maris rubri suum situm
habuisse; neminem altiori men-
tis indagine rem pervolventem
putaturum credo, Salomonem
tam imprudentem, suarumve re-
rum

rum negligētem fuisse, ut hinc
per mare rubrum circum vastam
& universam *Africam* ad *Ameri-
cam* navigationem institueret, ut-
pote tum, ut recte dicit Excel-
lentiss. Doct. Pfeifferus in Dubiis
Vexatis Centur. II. loc. 95. p.m.

5

432. duplice nomine stulte feci-
set Salomo: I. Vicinior & facili-
or fuisse navigatio è *Joppe* &
Tyro, per mare mediterraneum.
II. Quod res illas, quas in locis
vicinioribus habere potuisset, pe-
teret ex *America*, uti Hebēnum
& ebur in Americā (præsertim
Peruviana) rarius, auri vero
magna copia in India orientali,
& longè major illarum rerum
quam in Americā.

II.

Altera ratio cur *Ophir* Salomo-
nis in Indiâ occidentali gratis
quæratur, hæc est; quia adhuc
tempore Salomonis, vis magne-
tis ad Polum fese vertentis, erat
incognita, ususq; pyxidis nauti-

6 cæ inter mortales altis inficiæ
tenebris adhuc involutus, cuius
præter auxilium impossibile e-
rat, per tanta vastissimi Oceani
spatia anfractuosissima, *Indiam oc-*
cidentalem adire, multo minus sta-
tis temporibus ire redireque.
Certè quam periculose iter sit
circum totam *Africam*, haud igno-
rant rerum nauticarum hodie
peritissimi Belgæ, in *Indiam* ten-
dentes Orientalem: Variis im-
primis difficultatibus circa *equa-*
torum premuntur, quem ob dif-
fusissimam promontorii Africa-
ni *Cap de bon Esperance* excursio-
nem in mare bis transire tenen-
tur. Vim autem magnetis *inve-*
nuixiv nuspiam tum temporis
cognitam fuisse, altum illud de
stupendo hoc naturæ miraculo
silentium apud auctores quosvis
antiquissimos, mihi facile fvatet.
Legas perlegasque *Platonem*, *A-*
ristotelem, *Socratem*, *Hesychium*, a-
liosque omnes istorum tempo-
rum

Pyxis
nautica
an An-
tiquis
notata.

rum scriptores, & de vi hâc ma-
 gnetis ιγεμονική, nec volam nec
 vestigium invenies: & quis quæ-
 so mortalium credet? Omnes
 hosce curiosissimos rerum inda-
 gatores & perscrutatores pretio-
 fissimum hocce rerum humana-
 rum subsidium sicco prorsus
 pede præteriisse, quos quandoq;
 tamen vilissima naturæ etiam an-
 notasse & posteritati commemo-
 rasse constat? Nec est quod quis
 quam cum Cl: *Fullero* existimet,
Tyrios à Salomone de vi hacce
 Magnetis edoctos eandem stu-
 diose celasse, modisq; omnibus
 επ απορητικούς cautissimè continu-
 isse, indeq; lapidem huncce ιερά-
 κλειον dictum fuisse, quia (ut pu-
 tat) nomen traxit ab Hercule
 Phœnicio; huic etenim *Fullero*
 abunde satisfecit longe eruditissi-
 mus *Bochartus* in *Geogr. Sac.* par-
 te post. Canaan lib. I. p. m. 717.
 hisce verbis: *Hec viri docti sen-
 tentia ne umbram quidem habet ve-*

ritatis: quis enim crederet, rem tam
necessariam semel repertam potuisse i-
ta aboleri, ut ne vestigium illius su-
peresset; periit quidem ars pluma-
ria, ut à Fullero notatum, & ars pur-
puram conficiendi, quæ Tyrum olim
non parum nobilitavit; Sed ha-
res ad luxum potius, quam ad usum
pertinent: iis saltem carere possumus
sine ullo insigni danno, acu nauticâ
non item, cuius adminiculo nobis pa-
tuere maria clausa hactenus, & in re-
motissima terrarum libera fuit navi-
gatio. Quod videtur beneficium
Deus in hac mundi senectâ generi hu-
mano concessisse, ut Evangelii doctri-
na citius & facilius per orbem pro-
mulgaretur. Hactenus ille. Et
Præterea valde lubricum funda-

Ma-
gnes
unde
diceba-
tur
ηράκλειος;
xλειος;

mentum sententiae suæ substernit
bonus Fullerus, scilicet confictam
illam hypothesin, magnetem di-
ci ηράκλειον ab Hercule Phœnicio; a-
gnoscere tenemur magnetem à
Græcis scriptoribus dici ηράκλειον,
uti id videre licet in Hesychio Ἀτ.

Tetrab.

Tetrab. I. serm. I. c. 25. aliisque, 9
quod & *Plinius* asserit lib. xxxvi.
c. 16. ita tamen non dicitur ab *Her-*
cule Phœnicio, sed ab *Heraclea Lydiæ*
urbe, ut *Hesychius* loc. cit. οὐκλητας
δε γένος από Ηράκλειας της εν λυδίᾳ
πόλεως; Sic vocatur ab *Heraclea ly-*
diæ civitate. Causam, cur ab hac
civitate nomen fortitus sit, indi-
cat Auctor *Etyinologici*, dum di-
cit: οὐχ Ηράκλειαν τὸ πρῶτον εφά-
νη, Circa *Heracleam* primum appa-
ruit. Itaque eodem plane mo-
do dictus est Ηράκλεος, quo di-
ctus est *Magnes*, nimirum à re-
gione *Magnesia* ubi nascebatur,
juxta *Lucretium*:

*Quem magneta vocant patris
de nomine Graji*

*Magnetum, quia sit patris de
finibus ortus.*

Recte itaq; Cl. Sperlingius insti-
tut. Phys. pag. 320. loquitur;
Pyxidis nauticæ autorem alii Flavi-
um Melphitanum, alii Paulum Vene-
tum faciunt, hoc tamen magnetis ar-

10 canum fuit mansitq; areasum & ignotum Aristoteli, Plinio, Dioscoridi, & antiquis omnibus.

§. III.

Tertia ratio, cur Ophir Salomonis frustra in Noyo Orbe ponatur, est, quod nulla hujus novi orbis commemoratio apud vetustos scriptores reperiatur; certe si navigatio in Americam à Salomone fuisset inventa, tantū abest, ut poterat iterum tantarum divitiarum vastissima regio ab hominibus plāne relinquiri, ut potius continuo illic ab omnibus terrarum oris, homines divitiarum cumulandarum gratia (uti hodie fit) confluxerant: aliud enim non potuit permittere illa penes mortales auri sacra famēs. *Diodorus Siculus* lib. v. pag. m. 207. memorat quidem, insulam quandam amœnissimam in mari Atlantico, multarum diērum navigatione à Libyā distan-tem, à Carthaginensibus tempe-state

state pulsis inventam fuisse. II
Quod etiam Aristoteles in lib.
mirabil. affirmat, dum dixit:
*In mari, quod est extra columnas
Herculeas, ajunt a Catharginensibus
inventam fuisse insulam desertam,
silvas habentem omnis generis arbo-
rum, & fluvios navigabiles, & ceteris
fructibus mirè fertilem, multorum
dierum itinere à Gadibus remotam, in
quā cum propter ubertatem sāpe com-
mearentur Carthaginenses, adeoq; in
illa nonnulli pedem figerent, Cartha-
ginensium pr̄sides sub pœna mortis
cauisse, ne quis eo navigaret, & omnes
loci incolas e medio sustulisse, ne rem
propalarent, & multitudo ad illos se
conferens insulae principatum confe-
queretur, & Carthaginensium felici-
tatem interturbaret. Hæc tamen o-
mnia mera commenta & fabu-
las sapere, docte pro more suo
probat Bochartus loco cit. tam à
convenientiâ aliorū omnium au-
thorum antiquissimorum in eo,
quod Carthaginenses & Phœnices in
mari*

mari mediterraneo navigantes,
non ausi fuerant transire *Gades*,
sive fretum *Herculis*, quod jam
Gibraltar dicitur; quam ab inco-
gnito plane per omne istud tem-
pus usū pyxidis nauticæ: &
quod maximum est, si *India oc-
cidentalis* unquam frequentata
fuerat à *Carthaginensibus* aut *Phœ-
nicibus*, qui quæso ab hominibus
divitiarum cupidis iterum plane
fuit derelicta, & sequentibus
temporibus prorsus ignota,
tam populis *Astaticis*, quam *Eu-
ropeis & Africanis*, usq; ad ingenio-
sissimum virum *Christophorum
Columbum*, qui ut accuratissimus
Physicus à *Zephyris* constanter
è mari spirantibus (novit etenim
ventos non nisi è terrâ assurgere
posse) de novo aliquo orbe dete-
gendo cogitavit, qui tam à *Ge-
nuensibus*, quam *Alphonso* Portu-
gallie Rege pro insano habitus,
ægrè à *Ferdinando Catolico* Rege
Hispaniæ, intercedente Reginâ

Isabellâ, naves duas obtinere potuit, cum quibus circa An.Christi 1492. occidentem versus navigavit, insulasque Hispaniolam, Cubanam Jamaiquam, sub tropico cancri sitas, post varias exantlatas molestias appulit. *Americus* autem Vesputius circa An Ch. 1497. terram Americæ continentem detexit. Recte itaque Excellentiss: Doct. Pfeifferus in Dubiis Vex. Cent.

II. Loc. 95. pag. 433. *Si India Occidentalis, & navigatio in eam a Salomone fuisse reperta atque trita, utique mansisset, que auri sacra fama est, ejus memoria & continuatio; at nulla ejus memoria extat, immo ante Columbum & Americum Vesputium terra illa incognita fuit.*

IV.

Addenda jam quoque esset Quarta ratio contra illos, qui statuunt Peru esse Salomonis Ophir, desumpta nimirum à rebus illis, quas ab ophir deduxit classis Salomonéa, quæ omnes minime

in

14 in *India occidentali* reperiuntur ;
qua de re conferri potest erudi-
tus *Josephus Acosta*, In descript: No-
vi Orbis; ego vero , qvandoqui-
dem breves hâc vice lineas duce-
re animum meum instituerim,
hisce tallatis acquiesco. Restat
tamen, ut ad rationes pro regi-
one *Peruviana* adductas respon-
deam. I. A convenientia nomi-
num *Ophir* & *Parvajim* cum *Peru*
plane nullum est; nam præter id,
Peru quod argumenta quæ à nudà con-
venientia nominum ducantur,
novum sint infirmissima , etiam *Peru* est
est. plane novum, & ipfis *Peruvianis* e-
tiamnum hodie incognitum, im-
positumq; ab *Hispanis*, illos occupa-
tibus, vel a fluvio quodam illic
sito , ut testatur *Josephus Acosta*;
vel ab homine primum illic ob-
vio, pescatore quodam, nomine
Beru, qui ab *Hispanis* de nomine
terræ percunctatus , suum no-
men qværi, lingvæ *Hispanicæ* i-

gna-

gnarus opinabatur, respondetq;
Beru: inde nomen hocce toti re-
gioni ab Hispanis impositum ef-
fe dicitur. Conf. Pfeifleri Dubia
V. Cent. II. loc. 16. pag. m. 468.
II. Illius sententiæ fundamentum,
quod est navigationis diuturni-
tas, etiam infirmo stat talo; nam
non dicitur in S. Scripturâ tan-
tam temporis intercapelinem
ipsi navigationi insumtam fuisse;
sed classem *Salomonis* tertio qvo-
vis anno ivisse & rediisse; maxi-
ma procul dubio temporis pars
tum negotiationibus, tum quaf-
satarum navium refectionibus
impendebatur; adeo etenim è ja-
statione illa perpetuâ maris dis-
solutæ redduntur naves, ut etiam
ipsis *Hispanis* paucissimæ haëte-
nus extiterint naves, quæ duas
amplius navigationes in *Indiam*
orientalem perficere potuerunt,
uti ipfem *Gasparus Varerius*
(natione Lusitanus) Dissert. de
Ophira pag. m. 226 fatetur. Ad
hæc.

16 hæc in Indico mari sunt stati-
ventorum flatus, *Monsoæ* voca-
ti, qvos expectare tenebantur
naves Salomonis, iisdemq; ju-
xta varios suos cursus , varios-
que mæandrorum flexus (litto-
ra enim pyxide nauticâ destitu-
tæ legebant) uti, quam ob rem
tum & parum istoc tempore ex-
ercitatam artem nauticam ,
multum etiam temporis ipsi na-
vigationi impenderunt.

V.

Sic rejectâ sententiâ priori re-
manet posterior, quâ *Ophir Salo-
monis* quæritur in *India Orientali*;
heic vero in antecessum notan-
dum, hujus sententiæ autores a-
lios contendere, totum regnum
Pegu venisse nomine *Ophir*, inter
quos Magnif. *Calobius* in illust:
Bibliis, *Gasp: Varerius* de Ophi-
ra, & perplurimi alii; quosdam
aliquam regni *Pegusi* partem, vel
auream *Chersonesum*, qvæ jam
Malacca dicitur , cuius senten-
tiæ

Regio
Ophir
est in
India
Orien-
tali

tiæ autor est *Josephus* in *Antiquit. Judaicis*; vel *Taprobanam* insulam, jam *Seilam* nominatam, quam sententiam defendit Bochartus in *Georg. Sacr.* pag. m. 169. Verum non adeo magni momenti rem in eo sitam esse existimo, utrum tota provincia, an quædam ejus pars dicta fuerat *Ophir*? paucis tantum impræsentiarum videndum, utrum, & quibus rationibus *Ophir* Salomonis in *India orientali* recte quæratur?

17

Huc nos ducunt PRIMO antiquissimi quique Scriptores, qui expeditionem hanc Salomonis attigerunt, quorum unum vel alterum nominare pro institutâ brevitate sufficiat. *Flavius Josephus*, tempore *Titi Vespasiani* Imperatoris, historiam Sacrorum librorum, more uncung̃ paraphrastico conscripsit, qui etiam Romæ ob singularem suam eruditionem insigni statua condecoratus est, ut tradit *Hieronymus*, de-

I.

B

claris

18 claris Scriptoribus: hic Josephus lib. ix. Antiquitatum Judicarum Cap. 2. dicit: *Habuit autem (Salomonem intelligit) ad edificandas naves beneficio Regis Hiræ, ipse namq; ei multos viros gubernatores, & in marinis rebus edocetos misit, quos jussit navigare, cum dispensatoribus suis ad locum qui olim Ophira, nunc terra aurea nuncupatur, (est enim in Indiâ) ut aurum deferrent, & colligentes quadringenta talenta, ad regem denuo sunt reversi. Auream vero terram, sive auream Chersonesum, in Indiâ orientali sitam esse, omnium tam veterum, quam recentiorum Geographorum consensus validissimè firmat.* Ptolomæus Lib. vii. Tab. Undec. Asiae dicit: *Super argenteam regionem in qua multa dicuntur esse metalla non signata, superjacet aurea regio Besyngitis appropinquans, que & ipsa metalla auri quamplurima habet.* Hieronymus in locis Heb. & Epist. 140. ad Princip. Theod.
quæst.

quæst. 31. inquit; *Est* (Ophir sc.
nam de hac loquitur) quædam re-
gio *Asie*, quam *Geographi* nominant
auream. Et cum hisce conser-
tit totus fere antiquorum scri-
ptorum Chorus.

19

VI.

II.

SECUNDO Eadem ratio, quæ pau-
lo ante sententiam priorem de
novo orbe improbavit, pro hâc
posteriori, de *India Orientali*, quam
maxime militat; ratio sc. ducta
à situatione portus, unde solve-
bant naves in *Ophir* tendentes; &
incognito usu pyxidis nauticæ:
portus ille erat *Hetzion Geber*, ju-
xta oppidum *Ailoth*, situs in lit-
tore maris rubri, & terra *Edome-
orum*, uti antea probatum; a-
cus vero nautica, quoniam istoc
tempore plane erat ignota, ne-
cessum habemus dicere, naves
hasce *Salomonæ* talem adiisse
regionem, quæ continuo cohæ-
rebat cum ipsa *Edomæa*, unde di-
gressæ sunt, ita ut naves hæ po-

B 2

tuif-

20 tuissent littora continentis terræ
legere cum navigarent, atq; sic
manu quasi ducimur in ipsam
Indiam orientalem. Sed regeret
forte aliquis : *Potuisse classem Sa-*

Naves Salomonis subsistere in loco quodam vi-
Satō-monis ciniōri, e.g. in Arabia, nam & hæc e-
nō ten- rat auro onusta, ut constat ex Psal.
debant LXXII I. VEJITTEN LO MISHABH
in regi- SCHEBHA, & dabitur illi de auro
onē ali- Saba. Esa. IX. 6. Omnes ē Saba
quā, In- venient, Tbus & aurum afferent.
dīa O- Confer ea, quæ de Regina Sa-
rientali bæorū commemorantur I. Reg.
propin- x. 2. Verum Respondetur: Huic
quiore. opinioni obstat I. Diuturnitas i-
tineris, quod quovis triennio ab-
solvebatur; Unde patet Ophiram
fuisse ab Edomaea longe remotiore
Arabiā. 2. Nec potuit Ebur ab A-
rabia afferri, in qua Elephantes
nulli sunt. 3. Consensus veterum,
Ophiram in India Orientali sitam
fuisse clamat..

VII.

III. TERTIO, cum allatis hisce mi-
rum

21

rum in modum conspirant mer-
ces illæ omnes, quæ ab Ophirâ ad Res o-
Salomonem adductæ fuerunt, mnes
videlicet ligna *Almaggim*, sive ab O-
thyina, ebur, simiae, pavones, lapides phir de-
pretiosi, aurum, argentum, gemmae, ductæ
& cercopithei; quæ omnia vix inveni-
untur, ac ne vix quidem in una aliquà in India
universi orbis regione, ne dum orient.
tantâ copia reperire licet, ac in
India Orientali, adeo, ut vel hæc
sola ratio abunde nobis suffice-
ret, ad quærendam *Ophiram Salomonis* in *India Orientali*. *India*
inquit Isiodorus lib. xiv. cap. 3. VI
Taprobananam habet gemmis & Ele-
phantis refertam, Chrysen & Argy-
ren auro argentoq; facundas, gignit
Elephantos ingentes, ebenum lignum,
& cinnamomum. Curt. lib. vii. In-
diam describens dicit: *Gemmife-*
ræ amnes sunt Acecinus & Ganges,
terrarum vero omnium maxima In-
dia, aurum in India flumina debunt,
regia auratas columnas habet totas,
belluarū corpora tota teguntur auro.

Et lib. v. *Nemus aggressum pavonum* multitudine frequens. Plinius lib. vii. cap. 21. *Indi Simias teto corpore carentes venantur.* Ludovicus Vartomanus lib. v. cap. 21. in aurea Chersoneso magni pretii cercopithecos esse memorat. Sed in re minime dibiā prolixis non opus est testimoniiis, etiamnum hodie tales res maximā copiā in *Europam nostram, Hispaniam* imprimis, & *Belgium* devehuntur.

IV.

VIII.

Quarto nec prætereundum est, quod aurum Ophiriticum appelletur etiam *Paz* Cant. v. 10. *U-*
Paz, *U-*
phas, &
Parva-
India
Orient. *phas* Dan. x. 5. & Jerem. x. 9;
quæ nomina in Indiā Orientali
satis clara esse testatur Ptolo-
jim in mæus, dicendo in Insula *Taproba-*
na insignem sinum esse, nomi-
ne Paz, & amnem nomine *Phas*.
Aurum Ophiriticum dicitur et-
iam Parvajim 2. Chron. iii. 6. Sy-
ra vero & Phœnicia flexione
Parbas.

Parvajin, & mutato genere *Parvan* vel *Provan*, quod vocabulum in *Taprobanæ* latere nemo non animadvertisit, adjecta scilicet voculâ *Taph*, quæ littus notat, quâ de re ulterius consulatur Excellentiss: Bochartus, de hisce, non obscuris antiquitatis vestigiis, prolixius differens in *Phaleg*. lib. II. Cap. 27. p. 161.

IX.

V.

QVINTO, lucem haud exiguum huic sententiæ conciliat frequens ille Hebræorum, ipsorum etiam Sacrorum Scriptorum mos, terris imponendi nomina eorum, qui primum easdem colere & inhabitare ceperunt, qua ratione regiones *Canaan*, *Pbut*, *Chuscb*, *Mitzraim*, *Chavila*, aliasq; valde multas, nomina sua sortitas fuisse, præeunte S. Scriptura monstrat Bochartus passim in tota Geogr. Sac.; quin & de regione *Ophir* idem dicendum sit, nulla subest dubitandi ratio:

B 4

notum

24 notum enim ex Gen. x. v. 29. 30.
Ophir Jochtanem genuisse præter alios
dicitur etiam Ophirum & Chabilam: Fu-
ab O- itque horum (exstat ibi) habitatio-
phiro nis fili- à Messa, quā venis Sepharum ad mon-
te rechta- nis fili- tes orientis usq;. Quibus dum Sa-
o, He- ccerine, cteris suis fratribus habitasse
berine, pore. memorat (in oriente scilicet à
campo Sinear five Babyloniā, ubi
circa exstructionem turris Ba-
belicæ facta est linguarum con-
fusio; heic enim erat terminus a
quo dispersionis) inde non obscu-
re intelligimus Ophirum ipsam In-
diām, quæ maxime orientalis est
Babyloniae, inhabitasse, suumque
nomen regioni reliquisse. Quæ
sententia etiam est antiquissi-
morum Scriptorum prophano-
rum, quibus omnino anumeran-
dus est Flav. Josephus, qui citatum
Geneseos locum in modum fer-
me Paraphrasticum exponens, i-
ta loquitur in Antiquit. Judaic.

lib.

lib. i. cap. 6: Heber autem genuit
Phaleg, quoniam secundum divisionem habitationum natus est. Phaleg autem divisionem Hebrei vocant.
Jectan vero, qui filius fuit Heber, bauit filios Helmodad, Salepb, Asarmoth, Farach, Aduram, Uzal, Decla,
Obal, Abimael, Saba, Ophir, Hevila,
Jobab: Isti à flumine Cophino Indiae,
Et posita circa eam Syria, loca quædam inhabitant. Nominat Josephus flumen Cophen sive Copinum, quod etiam satis celebre in India Orientali esse testantur Plinius Hist. Nat. lib. vi. cap. 21. & 23, & Pomponius Mela lib. iii. c. 7. Cum Josepho consentit iterum Hieronymus in Comment. de locis Hebr. Messa regio Indiae est, in quâ habitarum filii Jectan, filii Heber.

X.

Hisce omnibus accedere potest, quod navigationes à multis retro seculis per Arabicum finum in Indianam Orientalem ex Aegypto &

26 *Palestina usitatæ, commerciaque
inter populos harum terrarum
valde celebria fuerint, testibus
Diodoro Siculo lib. xv. Strabone l. II.
Arriano & aliis.* Verum insti-
tutæ brevitatis memor, addu-
ctas hasce rationes pro *India O-
rientali* quodammodo sufficere
puto. Coronidis loco tantum
notabimus, quosdam, ut *Goropi-*

An Sa-
Solomoni
duæ fu-
erunt
lasses ? *um, Beccanum, Cornelium à Lapide,*
aliasque, *Salomoni* duas tribuere
classes, *unam* in sinu Arabico, ad
Eloth, quæ in *Ophiram* navigavit,
alteram in Joppe ad oram maris
Mediterranei, quæ in *Tarschisch*
ivit, sive (ut volunt) *Tartessin*
Civitatem Hispaniæ; dicitur e-
nim *I. Reg. x. 22.* *Classis Regis i-
bat in Tarschisch tertio quovis anno.*
Illam quotannis ivisse in *Ophir*,
concludere volunt è citati Cap.
versu 14. ubi secundum versio-
nem Junio-Tremellianam hæc
verba: *Erat pondus auri, quod obve-
niebat Schelomoni quolibet anno (re-
ctius*

ctius in uno anno, nam in textu
originali est BESCHANA ECHAT)
sexcentorum sexaginta sex talento-
rum auri: Hanc vero quovis tri-
ennio ivisse in Tarschisch. Illa sol-
vebat (inquiunt) ex Hezion Geber in
sinu Arabiæ 2. Paral. ix. 17. Hec
vero ex Joppe, vel alio aliquo
portu maris mediterranei, quod
per Tarschisch intelligunt. Verum
enim vero cum ex 2. Paralip. xx.
36. luce meridiana clarius sit, na-
ves in Tarfis eunt, per mare
rubrum ivisse: ita enim ibi ex-
tat: Eum (seu Achasiam) consoci-
avit sibi ad faciendum naves, quibus
adirent Tarschisch, feceruntque naves
in Hezion Geber. Nec uspiam ali-
bi dicitur, expeditionem aliquam
factam fuisse ex Joppe, vel alio
portu maris mediterranei, sed
tantum ex Hezion Geber, vel Sila
in sinu Arabico; nec in Hispania
merces à classe Salomonéa in
Tarschisch navigante adductæ,
nisi paucissimæ tantum reperi-
untur:

28 untur: utiq; fruſtra Salomonis
duæ affinguntur classes. Vocem
Tarschisch quod attinet, tum hæc,
juxta communem doctorum
ſententiam, non eſt terminus ad
quem navigationis *Classis Salo-*
moneæ; Sed nomine hoc apud
Hebræos designabatur ipsum
mare; imprimis quidem medi-
terraneum, ſic dictum vel à *Tarſi*,
filio *Javan* Gen. x. vel à *Tarſi*, no-
bili Ciliciæ urbe (Josephus Anti-
quit. Jud. lib. i. c. 12. Hierony-
mus quæſt. 61. in Genesin) Inde
etiam ipfe Oceanus ab Hebræis
Tarschisch dictus eſt. *Fieri namq;*
potuit) verba ſunt Magnif. Calobii
in *Bibliis Illuſt.* ad h. l. Tom. I. pag.
799.) ut quia mare Ciliciæ proximum
eſt Hebræis, & valde notum, ubi Tarſis
erat nobilis civitas, quodcunq; aliud
mare non ſolum mediterraneum, ſed
etiam Oceanus dicatur Tarſis, id quod
in aliis rebus non infrequens. Nam
ab eo, quod nobis aut primum aut ma-
xime notum eſt, nomen ſapè tribuimus

iiſ, quæ

is, qua ejusdem generis sunt. Et
sic vox Tarschisch ab ipso Hiero-
nymo in Epistola ad Marcellam,
& in commentariis super Jonam
Proph. exponitur; nec aliter à
LXX. Interpretibus translata est
e.g. Esaiae xxiii. *Ullulate navi*
maris, (in fonte est Tarschisch) & E-
zech. I. 16. *Cheen Tarschisch*, se-
cundum visionem maris. Dis-
cedunt ergo à fonte Hebræo
versiones latinæ, & aliæ (cen-
sente Magni. Calovio in Bibl.
illustr. loc. cit.) in quibus dicitur
¶ Reg. x. 14. *Erat pondus auri,*
quod obveniebat Salomoni singulo an-
no; nam juxta fontem est; *quod*
obveniebat Salomoni uno anno; quo
scilicet anno tantam auri copi-
am adductam fuisse, ceu pecu-
liare quid, ditioris proventus i-
stius anni commemorandi causâ
indicatur. Et sic quoque hunc lo-
cum publice explicantem audi-
vi Reverendiss. Dn. Doct. Ericum
Benzelium, anteà in Universitate
Upfa-

Upsaliensi S.S. Theologiæ Professorem celeberrimum, nunc Diœcœfeos Strengnensis Episcopum eminentissimum. Alias non video, qvin in versionibus istis *διπλότης* qvædam sensus inferatur, qvandoquidem juxta illas singulis annis 660 talenta auri ab Ophir allata fuisse, & tamen (ut ejusdem cap. vers. 22. habet) classem Salomoneam non singulis annis, sed qvovis tantum triennio ab Ophir rediisse diceretur. Et præterea parum videtur veritati consentaneum, classem hanc idem præcisè pondus auri quovis anno obtinuisse, cum proventus varient.

Hæc sunt benev. Lector, quæ de nobili hocce argumento, à paucissimis elaborato, in medium proferre permisit mihi summa temporis angustia; Ut omnia in meliorem interpreteris partem, tua modestia meaque spes efflagitant. Vale.

Gloria in excelsis Deo!

COROLLARIA

I. Voces Urim & Tymmim
derivantur ex ur lucere, & Tamam
perfectus fuit, recteque vertuntur in
lat. per luges & perfectiones, & in
nostra Svet. per Liwus oꝝ fulsome
ligheet. Quid autem fuerunt U-
rim & Tymmim, et si de eo inter-
pretes diversissimas foveant sen-
tentias, eorum tamen mens vi-
detur maxime veritati consentia-
nea, qui dicunt ipas duodecim
gemmas pectorali, Pontificis in-
sertas, dictas fuisse Urim & Ty-
mim, ob usum quem habebant divini-
tus ordinatum, utpote per illas de-
center aplicatas, Pontifex in rebus
abstrusis & dubijs Deum invocans
& consulens, a Deo illuminabatur,
& ad quæstionum decisionem cer-
tus & perfectus reddebat. De
modo

modo vero reuelationum per URIM
& TYMMIM probabile videtur;
Pontifici URIM & TYMMIM, tanquam
Symbola Divinitus destinata con-
venienter adhibenti, responsa à
Deo data fuisse per verba men-
talia, sive illuminationem intelle-
ctus.

II. De Specificatione Objecto-
rum disciplinarium in nulla disci-
plina commodiori ratione agi pot-
est, quam in Metaphysica, scienti-
arum Domina, ejusq; parte Speci-
ali, proinde etiam ibidem citra
prægnantes causas à perplurimis
omittitur ista pars, quæ non in-
convenienter à B. D. Calvio di-
cta est *œrarium*, seu determinativa.

III. Metaphysica objecta adju-
dicat Disciplinis inferioribus, h. e.
iis, quorum objecta fiunt è repræ-
sen-

sentatione eorum, quæ sub ente
sunt; non vero iis habitibus, qui
Metaphysica vel certo respectu
superiores, qualis est Theologia,
vel sua natura & communitate non
inferiores, quales sunt Gnostologia
& Noologia.

IV. Ex abstractione non sumi-
tur adæquata ratio discernendi
disciplinas reales, cum illa sit pu-
ra mentalis operatio, quæ non con-
stituit objectum, seu esse ulli rei
tribuit, proindeq; nec per se suf-
ficit ad specificandas & distin-
gvendas disciplinas reales: & præ-
terea in unà eademve disciplina
dantur aliquando diversæ species
abstractionis.

V. Vox ABRECH Gen. xli. 43.
non est Hebraica, à rad. BARACH, ge-
qua flexit, (ut plurimi contendunt)

nec composita à voce Hebr. *A b n,*
pater, & Syra *RECH*, *Rex*, vel *regnum*,
quo sensu translata est à B. D. Lu-
thero, quem iterum secutus est
Suecus, hanc vocem vertendo;
Thenne àr Landsens Faber: Sed
est potius *Ægyptia* sive *Coptica*,
ibidem adhuc superstes, reverenti-
am notans, quam videtur Moses,
ob insignem cum voce Hebr. *Ba-*
rach congruentiam, peculiari rati-
one retinuisse.

VI. Nomen Sanctissimum Ser-
vatoris nostri, Jesus, non à Græca
voce *Ιάωσανο*, ejusq; *Futuro* *Ιάσω*,
ut placuit Basilio Magno, Epi-
phanio, Cyrillo; nec à nomine
Tetragrammato *JEHOVAH*, & in-
terpositione literæ *Schin* concisæ,
è voce *SCHILO* Gen: xlix. 10, ut
placuit Viro insignis eruditionis

D. An-

D. Andreæ Ofiandro : sed à rad.
Hebr. JASCHA *salvavit*, recte deriva-
tur, quam originationem nomi-
nis IESU etiam Angelus Matth. I. 21.
suppeditat; καλέσας Θόνομα αὐτὸν ΙΗ-
ΣΟΤΝ· αὐθεντῶσα σώσει Τράπεζαν ἀπὸ τῶν
ἀμφορίων αὐτῶν; Vocabis nomen ejus
JESUM, chiu Joschia eti Ammo quia
ille salvabit populum suum à pec-
catis suis.

Tibi O JESU cum Patre & Spiritu San-
cto sit laus & gloria in nunquam ter-
minanda secula!!!

Pereximic & Eruditissime

DN. C A N D I D A T E ,
Fautor & Patriota sincerissime.

Gratia mihi semper fuere mores tui,
tuaque in doles honesta quævis adspiri-
rans, quibus accessit ista à tenera us-
que ætatula amica inter nos habita
conversatio ac familiaritas, quæ ipsa
non potest non eo usque me adigere,
ut insignes tuos progressus prolixiori
affectu, quam crena congratuler.
Eruditio tua non absque grandi labore vigiliis ac industria compa-
rata, tibi istum jam defert honorem,
quem optime meritus es, scilicet Ma-
gisterii laureâ te coronare decrevit
Parnassus Aboicus, tibique studiorum
tuorum fructum larga manu adferre.
Itaque pede felici, fausto omâne, hono-
res tantos suscipe! Vivas in Divini no-
minis laudem, Reipublicæ commo-
dum, charissimæ tuæ Matris solati-
um, & tuum tuorumque decus insi-
gne, Vale.

NICOLAUS SYLVIUS.
Plau-

Plaudere vos Musas letis his ausibus
ajo,
Claris, queis operam dederat, castisque
Camœnus,
Inclitus en! nostras Heliconiq; fulgidus,
ovans,
Sedc oriundus, ut E^G Parnassia culmina
celta
Scandere vix dubitans, properè indeque
dona referre.
Entea sic lauru Ti tempora cingere
tentant,
LAURENTI, carmenque canent modo pe-
ctore toto,
Castalides Nymphae, dignos meditantur
honores.

Pauca hacce Peregrinio Dr. CANDIDATO,
Amico & Patriotæ singularitè
honorando, gratulabundo, in-
ter alios, utut festinante, fudie
calamo

JONAS CORYLANDER,
Borg. Nyland.

AD VIRUM JUVENEM
Pereximiam & Doctissimum,

DN. LAURENTIUM STAKÆUM,
de *Ophiritica* navigatione, Pro-Gradu
magisterii sobrie Disputaturum, Fauto-
rem & Sympatriotam laudatissi-
mum, congratulatio.

Ingeniorum diversitatem acutiori mentis in-
dagine investigare, difficilimum esse fateor,
interim prout monstrant temporum acta, indi-
gitat rerum magistra Experientia, paucissimis
mentem explicare licebit. Reperiuntur impre-
mis ea ingenia, quæ de nascendi fortuna sese
summopere gloriantur, dum vetusti generis
stirpem, majorum sumosas imagines, paren-
tum merita, titulorumq; onustissimam glori-
am, longâ rerum & verborum serie ostendunt.
Quid de hisce judicandum? Vanitatum sunt ama-
tores, stolidæq; dignitatis ostentatores maximi;
siquidem virtutum destituti comitatu, honoris
ornamenta miserè contaminantes humiles, imo
abjectissimi plebejæ sortis homunciones cen-
sentur. Sunt iterum alii, qui, si antea per mutua
aliorum subsidia, ad tam obscenum eminen-
tiæ gradum non evecti fuerint, pecuniarum lar-
gâ benignitate ummis viribus viam ad obtinen-
dam

dam nobilitatem sibi sternunt, quam paratam, ex
summis natalium sordibus, in lucem & splen-
dorem prodeundo, nominaque illustris fortunae
assumendo, incomparabilem honoris classem
se intrasse perperam autumant; ubi ornata
servorum specie, tumida corporis dignita-
te, & nescio quo magnifico apparatu non e-
minent fulgentque. Miror subitam metamor-
phosin; omnis tunc exulat veteris fortunae
squalor, agrestis morum rusticitas penitus ab
illis abest. Sed o vulgaria ingenia! O no-
bilitatem miseram! quam fibi turpi mercede-
emunt, quam opum male quæsitarum cumulis
exstruunt, quam in distinctis auro vestibus, &
bullato fastus & nequitiarum corpore gerunt.
Plebejorum ingenia præteream, in quibus nul-
la animi viget indeoles, nulla virtutis præstan-
tia, nulla morum integritas & rectitudo.
Spatii destinati angustia tam varias ingeniorum
diversitates enumerare vetat; commendaamus
solummodo illam nobilitatem, quæ non ab il-
lustri alicujus genere, non a claro parentum
sanguine, sed ex ipsa virtutis actione descen-
dit: *Virtus enim sola nobilitat*, quæ fulgidi-
orem lucem habet, quando cum virili & gene-
rosa literatura sit conjuncta; tunc, si in aliquo
homine concurrant, & casta parentum nobili-
tas, & præclara animi præstantia, & facto-

rum

rum laudabilis gloria, beatus & verè nobilis habendus. Ejusmodi Nobiles deprædicat regnum hoc SveoGothicum, ubi ob eruditam ingenia vigent imperantium folia, lætantur Ecclesiarum aræ, gaudent judicium subsellia, Academiæ, Gymnasia, & Schole puerorum præ lætitias exultant. Hanc nobilitatem declamat Finnorum literatus orbis, hunc splendorem decantat Diœcesis Wiburgensis, quæ vicum iterum, & svavi morum harmoniam, & solidam eruditione clarum & nobilem in Ecclesiæ & reipublicæ literariæ incrementum accipit. Laudant hanc gloriam membra Nylandiæ, siquidem ille, quemadmodum hactenus, comis, suavis & jucundus Sympatriota fuerat, sic in posterum nominis celebrioris perennitate manebit, Literatorum decus, gloria viorum, & Nationis nostræ Nylandicæ illustre sedus.

*Quod occupatissimus raptissime
adposuit*

DANIEL HAGERT.

